

Protecció contra les tempestes

Sant Llorenç d'Hortons

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Sant Llorenç d'Hortons
Alçada: 197

Coordenades:

Latitud: 41.47005
Longitud: 1.82306
UTM Est (X): 401723
UTM Nord (Y): 4591608

Classificació

Número de fitxa: 08222 - 158
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Costumari
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Recull bibliogràfic poc metòdic
Protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 05/03/2013 - 01:00

Descripció

Mossèn Miquel Riu i Pujol (1899) escriu en la seva Consueta tot allò que el sorprèn o considera superstició, allunyat de l'ortodòxia catòlica. Castellà-Gassol (1983) va fer un recull de síntesi de les explicacions de Mn. Riu i explica els costums relacionats amb les creences dels seus feligresos relacionades amb la protecció de

les tempestes, que eren les pitjors calamitat que podien succeir en una societat eminentment rural. Així hi havia un costum derivat del salpàs que consistia en enganxar o clavar a les reixes i portes d'entrada a les cases algunes creus fetes amb fulles de palma, beneïdes el Diumenge de Rams. En una entrevista que va mantenir el mateix autor, l'any 1982, amb la mestressa de cal Matador, aquesta li va assegurar que feia pocs anys encara es conservava el costum d'encendre el ciri que havia cremat al monument del divendres sant, quan hi havia tempesta. En ocasions semblants, el testimoni del Joanet Sanu afirmava que hi havia gent que resaven amb veu alta una oració popular que començava i acabava així: "Santa Creu, Santa Creu (.. No ens deixeu!". Lamentablement no es va recollir la totalitat de l'oració. Mossèn Riu també es queixa, suposem que és perquè li va tocar en persona, d'un altre costum que diu "la fan del tot supersticiosa. Quan amenaça mal temps el campaner fa el senyal i va tocant campanes fent els tocs molt de diferent manera segons amenaça més o menys la tempesta o tronada, començant el toc de l'Àngelus, sigui l'hora que sigui, i el Rector.. Vestit amb roquet i estola morada caldereta amb aigua beneïda salpasser i un Sant Crist, se'n ha d'anar al lloc on se fa per Santa Creu de maig la benedicció del terme i anant fent els exorcismes fins que no pot aguantar més perquè la pluja l'empaita arribant a casa fet un xop .. Poden creure els que això llegeixin que tot hom vigila si el Rector compleix amb la seva obligació .. I mentrestant en les cases encenen el ciri del monument; les cases on s'ha fet la benedicció del aigua el dia del salpàs posen al balcó les estovalles que cobrien la taula".

Bibliografia

- CASTELLÀ-GASSOL, Joan (1983). Història i costums a Sant Llorenç d'Hortons, Sant Joan Samora i La Beguda. Ajuntament de Sant Llorenç d'Hortons.
- RIU PUJOL, Miquel Pvre (1899). Consueta. Manuscrit començat el 10 d'agost de 1899 i conservat a l'Arxiu Parroquial de Sant Llorenç d'Hortons (APLLH).
- RIUS FONT, Lluís (2008). Històries d'arbres; dins Programa de Festa major de Sant Llorenç d'Hortons de 2008, pàgs. 25 a 29.